

Omstændighed, at før 1873 kunde Indenrigsministeriet bevilge Undtagelser fra Loven i den Henseende, saa kan man dog egentlig ikke komme videre end til, at man vil have den samme Mulighed for Undtagelser fra Loven gjort gjældende til Gavnst for de paagjældende Personer, men ikke til, at de uden Videre skulde være i Besiddelse af en Ret trods Lovens Indhold. Man vil med andre Ord ikke korrekt kunne komme videre end til, at Ministeriet fremdeles skulde have Bemyndigelse til at gjøre Undtagelse fra de nævnte Paragrafer i Loven af 1857 og naonlig fra § 54, forsaavidt disse Afstandsbestemmelser angaar. Videre vil man altsaa ikke kunne komme. De Herrer forlange jo imidlertid noget ganske Andet; de forlange, at de Paagjældende nu skulle være berettigede til at blive boende, hvor de bo, trods dette, at Bevillingen er given dem i Strid med Lovens Bestemmelser, selv i de Tilfælde, hvor der ikke var rimelig Udsigt til, at Indenrigsministeriet i Kraft af den det tidligere tilkommende Bevillingsmyndighed vilde have indrømmet Undtagelsen; der gaa de Herrer altsaa langt videre end deres egen Begrundelse vil kunne hjemle. Selv om man imidlertid vil indstrænge Forslaget til kun at angaa § 54 i Loven angaaende disse Afstandsbestemmelser, og man fremdeles vil indstrænge sig til at give Indenrigsministeriet Bevillingsmyndighed og altsaa forsaavidt forandre Bestemmelsen i Loven af 1873. § 12, saa forekommer det mig, at det er faare tvivlsomt, om det vil være rigtigt at fatte Lovgivningsmagten i Bevægelse for den Sags Skyld. Den ærede Forslagsstiller, til hvis Begrundelse af Lovforslaget jeg maa henholde mig, da jeg jo ikke har anden Kundskab om, hvilke Bevæggrunde der haa fremkaldt Lovforslaget, henviser, som sagt, i det Foredrag, hvormed han indbragte Lovforslaget, til et enkelt Tilfælde. Forsaavidt han nu siger, at det er en sørgelig Stilling, en saadan Mand er sot i ved, at han drives ud af sin Forretning, da kan det være fuldstændig sandt; men dermed er det, forekommer det mig, ikke afgjort, at der er tilstrækkelig Grund til at komme med en Lov. Det ærede Medlem spiede imidlertid til, at det er ham og flere bekendt, at hvis de samme strenge Forholdsregler skulde blive brugte andre Steder som her, vilde Befolkningen der blive ligesaa uheldigt stillet osv. Jeg tror, at Springet her fra Enkeltmand til Befolkningen er vel stort. Fordi en enkelt Person kommer i en sørgelig Stilling, derfor kan man dog ikke med Føje sige, at Befolkningen bliver uheldigt stillet. Jeg vil imidlertid indrømme det ærede Medlem og de ærede Forslagsstillere, at hvis det virkelig var oplyst, at der forelaa mange Tilfælde af den Art, som det ærede Medlem fornemmelig har haft for Øie, saa var der mere Grund til at stænke Sagen en almindeligere Underføelse, men dette foreligger jo slet ikke. Men dernæst, selv om der i et enkelt

eller nogle enkelte Tilfælde var kommet et saadant Misforhold tilstede, som her er Spørgsmaal om, saa tror jeg ligesom det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (S. Steffenfen), at man maatte føre Undersøgelsen lidt videre, at der saa nok kunde være Anledning til at skjelne imellem, hvor Ansvaret laa. Jeg skal indrømme den sidste ærede Tale, at der godt kan være Tilfælde, hvor Bevillingen virkelig maa siges at være given paa en saadan Maade, at den Paagjældende i god Tro kan have anset sig for berettiget til at drive Handel netop paa et enkelt bestemt Sted, men det behøver ingenlunde altid at have været Tilfældet; det vil naturligtvis bero paa, hvorledes han har gjort sin Anmeldelse, og hvorledes Svaret derpaa er blevet. Dersom han kun har søgt om at maatte eller har gjort Anmeldelse om, at han vilde drive Detailhandel — det er jo den, vi beskæftige os med — i det og det Sogn uden nærmere Angivelse, og han derefter har faaet det Svar, at det kan han gjerne gjøre, og derefter har indrettet sin Butik ogsaa videre i det Sogn paa et Sted, som ligger indenfor den lovbestemte Afstand fra vedkommende By, saa er Feilen selvfølgelig hans og ikke vedkommende Dørrighedsperson. Hvor han derimod har opgivet et enkelt bestemt Sted, hvortil han vil drive Handel, og det er blevet svaret, at det kunde han gjerne gjøre, saa kan der være Tale om, at der foruden den Feil, der er begaaet af ham, tillige er begaaet en Feil af vedkommende Dørrighedsperson; men den sidste Omstændighed, at mulig vedkommende Dørrighedsperson ikke har vist ti stræffelig Omhyggelighed ved at undersøge Forholdene, vil i og for sig ikke kunne have dette, at ogsaa den Paagjældende har gjort sig skyldig i en Feil, forsaavidt som han har udtalt at ville drive en Handel paa et Sted, hvor det efter Lovens Regler ikke var ham tilladt at drive den, og han ogsaa maatte vide, at vedkommende Dørrighedsperson ikke havde Myndighed til at give ham Ret til at drive den Handel, han havde anmodet om. Der er ikke Tale om, hvorvidt Feiltagelsen fra hans Side kan være undskyldelig eller ikke. Jeg skal villig indrømme, at naar det er Leaanand, der er Tale om, er det meget undskyldeligt, at han der tager fejl; det kan være, at han handler i den bedste Tro, men i og for sig kan der jo stilles den samme Fordring til ham som til enhver anden Borger, nemlig, at han skal kjende Loven og altsaa vide, at Herredsfogden ikke kan give ham Lov til at drive Handelen paa det Sted, som han mulig maatte opgive som det, hvor han vilde drive den. Som sagt, det er ialtsald Noget, som maatte ligge ganske anderledes klart for, forinden der kunde være Spørgsmaal om at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse. — Hvis det forholder sig saa, at det kun er et enkelt Tilfælde, hvor der overhovedet kan være Tale om Ulemper, saa tror jeg, at det burde nærmere undersøges, hvorvidt Feilen